

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

GAZLAMA MATERIALLARDAN BUYUM TAYYORLASH
TEKNOLOGIYASI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60112300- Texnologik ta'lim

Chirchiq – 2023

7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “_____” _____dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'suli: M.S.Abdullayeva – CHDPU, “Texnologik ta'lim” kafedra o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: S.A.Baltabayev – Nizomiy nomidagi TDPU, Texnologik ta'lim metodikasi kafedra mudiri p.f.n., dotsent R.S.Shermuxamedov – CHDPU, “Texnologik ta'lim” kafedra dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
TJL208	2025-2026	6	4	
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari		
Majburiy	O'zbek	4		
Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Gazlama materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi	60	60	120
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga “Gazlama materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi” fanining nazariy asoslarini, asosiy tushunchalari, yangi texnika va ilg'or texnologiya asoslari, texnologik xaritalar, ularni tuzish va foydalanishni hamda mustaqil o'zbekiston kelajagi bo'lgan har tomonlama barkamol shaxsni tarbiyalashdan iborat. Fanning vazifasi – talabalarga texnologik xaritalarni tuzishni, dizayn talablari darajasidagi ro'zg'or bob va xaridorir buyumlarni tayyorlashni, elektr bilan ishlovchi soddaga uskunaga va jihozlar tayyorlashni, uy va xonadonlarni ta'mirlashda qo'llaniladigan zamonaviy qurilish materiallarini; mahsulot ishlab chiqarishni nazorat qilishni, o'lchash va taqqoslash texnologiyalarini, mehnatni ilmiy tashkil etishni o'rgatishdan iborat.			
II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Gazlama materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi fanining maqsad va vazifasi. Gazlama materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi fanining nazariy asoslari, ishlab chiqarishda yangi texnika va ilg'or texnologiyalar. Ishlab chiqarishda buyumlar tayyorlashning funksional vazifalari. Buyum turlari va tushunchalari 2-mavzu. Gazlama materiallardan mahsulot tayyorlash to'g'risida ma'lumot. Gazlamalardan materiallaridan mahsulot tayyorlash to'g'risida ma'lumotlar. o'lda va mashinada turli choklarni bajara olish, engil kiyimlar detallariga ishlov berish. Soddaga konstruktiviyali buyumlar uchun gavddadan o'lchov olish va asos nizamini qurish, ularni bichish va tikish, tikuvchilik jihozlarini ishga tayyorlash. yollar va bolalarning soddaga bichimli engil kiyimlarini loyihalash va tayyorlash oyicha kompetentsiyalarga ega bo'lishi, sozlash. 3-mavzu. Tikuvchilik buyumlarini tikish uchun andaza tayyorlash. Andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish texnologiyasi. Tikuvchilik buyumlarini tikish uchun andaza tayyorlash. Andozani gazlamaga joylashtirish. Bichish va tikish texnologiyasi.				

4-mavzu. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar haqida ma'lumot. Ularga gazlama va fason tayyorlash texnologiyasi. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash. 5-mavzu. O'g'il bolalar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish. O'g'il bolalar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. O'g'il bolalar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. O'g'il bolalar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. 6-mavzu. Qiz bolalar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish. Qiz bolalar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Qiz bolalar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Qiz bolalar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. 7-mavzu. Ayollar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish Ayollar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Ayollar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Ayollar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. 8-mavzu. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi tayyorlash bichish-tikish Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi haqida umumiy ma'lumotlar berish. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagiga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi uchun andozalar tayyorlash. 9-mavzu. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish Erkaklar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Erkaklar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Erkaklar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. 10-mavzu. Erkaklar ich kiyimi, erkaklar tungi kiyimi (pijama) bichish-tikish Erkaklar ich kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Erkaklar ich kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Erkaklar ich kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. 11-mavzu. Erkaklar ko'ylagi, erkaklar shimi bichish-tikish Erkaklar ko'ylagi, erkaklar shimi haqida umumiy ma'lumotlar berish.	
--	--

Erkaklar ko'ylagi, erkaklar shimiga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Erkaklar ich kiyimlari uchun andozalar tayyorlash.	
12-mavzu. Maktab yoshidagi qizlar ko'ylagini bichish-tikish Maktab yoshidagi qizlar ko'ylagi haqida umumiy ma'lumotlar berish. Maktab yoshidagi qizlar ko'ylagiga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Maktab yoshidagi qizlar ko'ylagi uchun andozalar tayyorlash.	
13-mavzu. Ayollar tungi ko'ylagini bichish-tikish. Ayollar tungi ko'ylagi haqida umumiy ma'lumotlar berish. Ayollar tungi ko'ylagiga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Ayollar tungi ko'ylagi uchun andozalar tayyorlash.	
14-mavzu. Choynak yopqichi va tagligini bichish va tikish. Choynak yopqichi va tagligi uchun andaza tayyorlash. Gazlama tanlash, gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.	
15-mavzu. Chaqaloqlar kiyimlarini bichish-tilish. Chaqaloqlar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Chaqaloqlar kiyimlari fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Chaqaloqlar kuylagi uchun andozalar tayyorlash.	
III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1. Texnika havfsizligi qoidalari. Qiz bolalar uchun oshxona fartugi va ro'moli uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 2. Choynak yopqichi va tagligi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 3. Go'daklar kiyimlari uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 4. O'g'il bolalar shimi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 5. Qiz bolalar tungi ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 6. Maktab yoshidagi qizlar ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 7. Qiz bolalar yubkalari uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.	

8. Ayollar tungi ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 9. Ayollar yubkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish 10. Ayollar milliy ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 11. Ayollar pidjagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 12. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish. 13. Ayollar bluzkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 14. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish 15. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash, bichish-tikish Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyiha maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Oshxonada kiyiladigan kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 2. O'g'il bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 3. Qiz bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 4. Ayollar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 5. Erkaklar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 6. Ayollar yubkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish 7. Ayollar milliy ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 8. Ayollar pidjagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 9. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish. 10. Ayollar bluzkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 11. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish 12. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash, bichish-tikish	
---	--

13. Oshxonada kiyiladigan kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 14. O'g'il bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 15. Qiz bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 16. Ayollar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 17. Erkaklar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash. 18. Ayollar yubkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 19. Ayollar milliy ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 20. Ayollar pidjagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 21. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish. 22. Ayollar bluzkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. 23. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish 24. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash, bichish-tikish 25. Ayollar kiyimlari haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash texnologiyasi. 26. Qiz bolalar kiyimlari haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash texnologiyasi. 27. Tikuvchilik buyumlarini tikish uchun andaza tayyorlash, andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish texnologiyasi. 28. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash. 29. Erkaklar kiyimlari haqida, ularning bichimlari haqida ma'lumot berish. 30. O'g'il bolalar kiyimlari haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash texnologiyasi.	3. VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: -metall va metallmas materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi fanni o'zlashtirishda kasbiy faoliyatidagi ahamiyatli, buyumlarini badiiy loyihalash metodlari, belgi va ramzlar, sanoat grafikasi asoslari, hajmli maket tayyorlash asoslari bo'yicha tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) -metall va metallmas materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasida talabalar materiallarni rejalash, arralash, randalash, egovlash, parmalash va ulardan birikmalar tayyorlash haqida bilishi hamda kesib ishlovchi stanoklaridan mohirona foydalana olishi; (ko'nikma). - metall va metallmas materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi fani orqali talabalar O'zbekistonda zamonaviy san'at va milliy hunarmandchilik maktablari va ularni rivojlantirish tarixi, o'ziga xos xususiyatlari, naqqoshlik san'ati, naqsh
---	---

4.	turlari va ulardagi ramziy ma'nolar, naqshlarni bajarish bosqichlari va naqshni taxt qilish hamda amaliyotda qo'llay olish haqida malakalarga ega bo'lishi kerak. VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • Ma'ruza; • Keys-stadi; • Amaliy mashg'ulotlar; • Individual loyihalash; • Taqdimotlar qilish; • Guruhlarda ishlash; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. Anarkulova G. va boshqalar "Texnologiya ta'limi praktikumi". – T.: "Innivatsiya – ziyo". - 2019. 2. Olimov K. «Tikuvchilik korxonalari jixozlari va uskunalari». Toshkent, «Gafur Gulom» nashriyoti 2002 y. 3. Jabborova M.SH. «Tikuvchilik texnologiyasi». Darslik. T.: «O'zbekiston» 1994 4. Abdullayeva Q.M., «Tikuvchilik buyumlarini loyihalash va modelashtirish asoslari». O'quv qo'llanma. T.: «Adabiyot» 2006 5. Isayev V.V. «Tikuvchilik korxonalarining uskunalari». Toshkent «O'qituvchi» 1986 y.
	XI. Qo'shimcha adabiyotlar 6. Mirziyoyev Sh.M. "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz". – Toshkent: "O'zbekiston". - 2017. 7. Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O'zbekiston strategiyasi". -Toshkent, - 2021. Axborot manbalari http://www.edu.uz–O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti. http://www.uzedu.uz – O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti. http://www.gov.uz– O'zbekiston Respublikasi xukumat portal. www.pedagog.uz www.cspi.uz www.pedagog.uz www.edu.uz www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK) www.ziynet.uz - Ziynet axborot-ta'lim resurslari portali